

בס"ד. שיחת ש"פ ויקרא, פ' זכור, י"ג אדר שני, ה'תשל"ג.

בלתי מוגה

כ"ק אדמו"ר שליט"א קידש על היין.

א. פרשת זכור היא אחת מד' הפרשיות שקורין לפני חג הפסח — החל מפרשת שקלים, ואח"כ פרשת זכור, ואח"כ פרשת פרה, ואח"כ פרשת החודש.

והנה, אע"פ שנתבאר בהתוועדות הקודמת¹ שיש מעלה מיוחדת בפרשת שקלים לגבי שאר ג' הפרשיות, שבה מודגש בגלוי הקשר והשייכות עם כל ימות השנה,

— כיון שבפרשת שקלים קורין אודות מצות מחצית השקל, "זה יתנו גו' מחצית השקל וגו'"², "לקנות מהן קרבנות צבור של כל שנה ושנה"³, החל מקרבן התמיד שהקריבו בכל יום מימות השנה, ויתירה מזה: פעמיים בכל יום, בבוקר ובערב (וברוחניות הענינים — הן במצב של אור והן במצב של חושך), ונמצא, שהתחלת (וסיום) עבודת כל יום מימות השנה באה מהענין דמחצית השקל —

מ"מ, יש מעלה בקריאת פרשת זכור לגבי שאר ג' הפרשיות, כולל גם פרשת שקלים, שלכן, גם לאחרי שקראו פרשת שקלים (ויקראו גם פרשיות פרה והחודש), עדיין חסר ענין שנשלם דוקא ע"י קריאת פרשת זכור.

וכמדובר כמ"פ⁴ שהביאורים ע"ד הרמז ובפנימיות הענינים באים גם בענינים של נגלה דתורה, ולפעמים גם בהלכה בפועל, וכן הוא בנדו"ד, שמעלת קריאת פרשת זכור מתבטאת גם בהלכה בפועל:

ענין הקריאה בתורה — נוסף על ד' הפרשיות — ישנו בכל שבת ויו"ט, וכן בשני וחמישי ובמנחת שבת; אבל ישנו ענין מיוחד בקריאת פרשת זכור שאינו בכל שאר עניני קריאת התורה — שקריאת התורה בכללותה היא תקנה דרבנן, כפי שמצינו שזהו מהתקנות שתיקן משה⁵, — ושלא כדעת הטועים שתקנות דרבנן התחילו ריבוי שנים

3 פרש"י שם, טו.
4 ראה גם לעיל ע' 188. וש"נ.
5 רמב"ם הל' תפלה רפ"ב.

1 שיחת ש"פ ויקהל, פ' שקלים בתחלתה
(לעיל ע' 196 ואילך).
2 תשא ל, יג.

לאח"ז, אלא כבר בזמן מ"ת היו תקנות דרבנן, היינו, ענינים שתיקן משה לא בתוקף של ענין דאורייתא, אלא בתוקף של תקנה דרבנן, וכמו התקנה דקריאת התורה בשני וחמישי, "כדי שלא ילינו ג' ימים בלא תורה", שלמדים מהפסוק⁶ "וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים" שנאמר לפני מ"ת (כדאיתא בגמרא במסכת ב"ק)⁷ —

ואילו קריאת פרשת זכור חיובה מן התורה, שזהו ענין שלא מצינו בשאר הפרשיות — לא מיבעי בנוגע לפרשת שקלים ופרשת החודש שהם בודאי מדרבנן, אלא גם בנוגע לפרשת פרה שיש דעות שהיא מן התורה, הרי יש גם דעות שהיא מדרבנן, ואילו קריאת פרשת זכור היא לכל הדעות מן התורה⁸, כיון שקשורה עם המצות עשה מן התורה ד"זכור את אשר עשה לך עמלק"⁹.

ואפילו להדעות¹⁰ שהמצוה ד"זכור גו"י היא על כל יחיד, ואינה קשורה עם הקריאה דפרשת זכור בתורה בציבור דוקא (שאינה מצות עשה מן התורה) — הנה גם לשיטתם הרי זה קשור עם המצות עשה מן התורה ד"זכור גו"י", ובלשון הידוע: "יש לה עיקר מן התורה".

וזהו המעלה המיוחדת של פרשת זכור לגבי שאר הפרשיות — שקריאה זו היא מן התורה (ועכ"פ — יש לה עיקר מן התורה).

ב. המשך השיחה,

— ביאור החילוק שבין מצוה מן התורה למצוה מדרבנן, שבמצוה מן התורה מודגש תוקף הפעולה (לא רק בה"גברא¹¹, אלא גם) לשנות את ה"חפצא"¹² דהעולם¹², ואילו במצוה דרבנן (שעריבים עלי ד"ס יותר מד"ת¹³) מודגשת העריכות והתשוקה דה"גברא" לקיים ציווי הקב"ה (לא בגלל סגולת המצוה שפועלת שינוי בעולם, שענין זה אינו בתוקף כ"כ במצוות דרבנן, אלא) מצד קבלת עול¹⁴ (משא"כ המצוה מן התורה, שסגולת המצוה מעלימה על הקב"ע שבקיומה).

- (6) בשלח טו, כב. —
 (7) פב, א.
 (8) ראה טושו"ע א"ח סוסתרפ"ה, ובנ"כ.
 (9) תצא כה, יז.
 (10) ראה אנציקלופדי תלמודית (כרך יב) ערך זכירת מעשה עמלק ס"ב (ע' ריט ואילך).
 (11) וראו גם תו"מ ח"ה ע' 64. וש"נ.
 (12) ראה גם תו"מ חנ"ג ע' 56 הערה 210.
 (13) ע"ז לה, א ובפרש"י. ירושלמי שם פ"ב ה"ז.
 (14) ובלשון הידוע: אילו נצטוונו לחטוב עצים כו' (לקר"ת שלח מ, א), היינו, שגם ענין שאינו פועל מאומה בעולם, יש לעשותו באותו "שטורעם" כמו ענין שפועל בכל העולמות.

והביאור בפעולת המצוה "זכור את אשר עשה לך עמלק" (ע"י היחיד¹⁵), גם בזמן שע"פ תורה לא שייך קיום המצוה דמחייית עמלק בפועל¹⁶ (ע"י הציבור¹⁷), שע"ז נעשית מחייית עמלק שבנפש —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס¹⁸ בלקו"ש חכ"א ע' 192 ואילך.

ג. ובענין זה רואים גודל החשיבות של כל אחד מישראל — שהוא כמו כלל ישראל, ובמילא הרי זה קשור גם עם כללות העולם.

והענין בזה:

איתא במשנה¹⁹: "לפיכך נברא אדם יחידי (להראותך שמאדם אחד נברא מילואו של עולם), ללמדך שכל .. המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא .. לפיכך כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם" (חשוב אני כעולם מלא).

ולא זו בלבד שכל אחד מישראל נחשב ל"עולם מלא", אלא יתירה מזה, שלהיותו "עולם מלא", נוגעת הנהגתו לכל העולם כולו — כפי שרואים גם בנגלה דתורה ועד להלכה (כנ"ל (ס"א) שבזה משתקפים הענינים דפנימיות התורה), כדברי הגמרא²⁰ שהובאו לפסק הלכה

16) כך, שלכאורה, אין תועלת בהציווי "זכור גו"; והרי ציווי זה אינו "חוקה", אלא יש לו טעם והסברה — כפי שמאריך הכתוב בהסברת פרטי הדברים לעורר השנאה לעמלק: "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים אשר קרך בדרך וגו'", ולכן "זכור" — בפה, ו"ולא תשכח" — בלב (ספרי עה"פ. וראה מגילה יח, א. תו"כ ר"פ בחוקותי).

17) לאחר הקדמת מינוי מלך, שע"ז נעשית מציאות הציבור, ואז יכולים לצאת למלחמה עם עמלק בראשותו של המלך, בתור ציבור.

18) בשילוב שיחת ש"פ זכור תשל"ל.

19) סנהדרין לו, סע"א (ובפרש"י).

20) קידושין מ, סע"א ואילך.

15) ולא רק פעם אחת בכל שנה (בקריאת פרשת זכור), אלא גם בכל יום ויום (כמ"ש רבינו הזקן בשו"ע (או"ח ס"ס ס"ד) "זכירת .. מעשה עמלק .. מצותה בכל יום, וטוב לזכרן אצל קריאת שמע", וזהו א' מהשש זכירות שמביא רבינו הזקן בסידורו השוה לכל נפש). — ראה גם לעיל ע' 196. וש"נ. ולהעיר, שאע"פ שלכל הדעות יוצאים י"ח מצות "זכור את אשר עשה לך עמלק" ע"י קריאת פרשת זכור פעם אחת בשנה (ויתירה מזה: אפילו פעם אחת במשך כל ימי חייו, כמ"ש החינוך (מצוה תרג)), הרי גם אם כבר יצא י"ח קיום המצוה, ברור הדבר, שבכל פעם שמזכירים מעשה עמלק, מקיימים מצות עשה מן התורה*.

(* וע"ד שמצינו בכמה מצוות, כמו מצות מעקה, שאף שאין חיוב לבנות בית כדי לקיים מצות עשיית מעקה, הרי כשבונה בית ועושה

מעקה, קיים מצות עשה "ועשית מעקה לגגך" (תצא כב, ח).

ברמב"ם²¹: "לעולם יראה אדם עצמו (וכן כל העולם) כאילו חציו חייב וחציו זכאי, עשה מצוה אחת, אשריו שהכריע . . את עצמו ואת כל העולם לכף זכות", והיינו, שלא זו בלבד שכללות הנהגתו נוגעת לכל העולם כולו, אלא אפילו "מצוה אחת", מעשה אחד, דיבור אחד או מחשבה אחת, נוגע לכל העולם כולו, ולא רק בזמנים מיוחדים, אלא בכל זמן ובכל מצב, יש ביכלתו לעשות פעולה שתכריע את עצמו ואת כל העולם כולו.

וההסברה בזה — כאמור — לפי שכל אחד מישראל הוא "עולם מלא", כיון שיש בו מכלל ישראל שבשבילם נברא העולם, ולכן, כשם שכל העולם כולו תלוי בכלל ישראל, הנה גם פעולה של כל אחד מישראל נוגעת לכל העולם כולו.

וזהו גם המענה על הטענה שטוען²² יהודי כאשר קורה לפעמים שקיום מצוה כרוך עם קשיים כו' [ולפעמים אין זה רק באופן שנדמה לו שיש קשיים, אלא האמת היא שישנם קשיים, והא ראי', שהתדבר על זה עם פלוני שאינו נוגע בדבר, והסכים עמו שאכן ישנם קשיים], האם כדאי לעבור ריבוי קשיים בכדי לקיים מצוה אחת — שהקושי שצריך לעבור בכדי לקיים המצוה הו"ע שנוגע רק אליו, אבל עי"ז הרי הוא מכריע את עצמו ואת כל העולם כולו. וכאשר יתבונן בזה ויערוך חשבון צדק כו', אזי יבין בפשטות שכדאי שיעבור קשיים לשעה קלה בשביל להכריע את עצמו ואת כל העולם כולו!

ומצד גודל החשיבות של כל אחד מישראל — נוגע ביותר הענין ד"זכור", כדי לפעול אצלו הענין דמחיית עמלק שבנפש.

ד. ויש להוסיף בזה:

ידוע מאמר הבעש"ט²³ שבמשך ימי חייו של כל אחד מישראל ישנם מ"ב מסעות — בדוגמת מ"ב המסעות שהיו אצל כלל ישראל בצאתם ממצרים.

וזהו גם הטעם שאצל כל אחד מישראל צ"ל הענין דיצי"מ בכל יום ויום²⁴ — כיון שהענין דיצי"מ (המסע הראשון) שהי' אצל כלל ישראל, משתקף גם אצל כל אחד מישראל בעבודתו הרוחנית. וכשם שאצל כלל ישראל הנה "בדרך בצאתכם ממצרים" הי' הענין

(23) ראה כש"ט בהוספות ס"ל. וש"נ.

(24) ראה תניא פמ"ז.

(21) הלי' תשובה פ"ג ה"ד.

(22) ראה גם תר"מ ח"ע ע' 207. וש"נ.

ד"ויבוא עמלק"²⁵ — כך גם בעבודה הרוחנית אצל כל אחד מישראל, שגם לאחרי שפועל בעצמו הענין דיצי"מ, לצאת מהמיצרים וגבולים שלו, עדיין יכולה להיות הפעולה של עמלק: "אשר קרך".

ולכן הענין ד"זכור את אשר עשה לך עמלק" צ"ל בתמידות — כדי לבטל אצלו את הפעולה דעמלק, דכיון שזוהי מצוה מן התורה שפועלת במציאות העולם (כנ"ל ס"ב), הרי זה פועל לא רק שתהי' הזהירות מפני עמלק, אלא שאכן תחבטל קליפת עמלק שבנפש.

אמנם, כיון שבכללות העולם עדיין לא נתקיימה מחיית עמלק בפועל, ואין זה מעמד ומצב ד"בהניח גו' מכל אויבך"²⁶, כך, שישנה מציאות של עמלק בעולם, אזי יכול לבוא עמלק ליהודי נוסף, או אפילו אליו בעצמו — ביום שלמחרתו; אבל בנוגע לעמלק שבנפשו בעבודת יום זה — פועלת המצוה ד"זכור" ביטול קליפת עמלק.

ומזה מובן גם בנוגע לפעולה עם הזולת, שכאשר פוגשים יהודי שזקוק עדיין לבטל את קליפת עמלק "אשר קרך" — צריכים לדבר עמו אודות הענין ד"זכור גו'",

— כשם שצריכים לדבר עמו אודות "אנכי ה' אלקיך"²⁷ (שאף שזהו "עיקר", ושורש לכל המצוות (כמבואר בתניא²⁸), הרי זה רק מצוה אחת מתרי"ג מצוות), כך צריכים לדבר עמו אודות הענין ד"זכור גו'" —

כדי לבטל אצלו את הענין ד"אשר קרך", ולהדליק את האש שבו, שהרי אצל כל אחד מישראל ישנו ניצוץ, אלא שצריך ללבותו שיהי' אש גדולה, שתשורף את החומריות, כך, שתשאר רק הגשמיות, ומהגשמיות יעשו רוחניות, כמאמר רבינו הזקן²⁹ שהקב"ה נותן לבנ"י גשמיות, ובנ"י עושים מהגשמיות — רוחניות³⁰.

* * *

ה. פרשת זכור אינה קשורה עם יום מסויים בחודש, אלא עם השבת שלפני פורים, שקביעותה בימי החודש יכולה להיות בכמה אופנים. אמנם, בקביעות שנה זו, ששבת פרשת זכור היא ביום שלפני פורים, י"ג אדר, אזי מודגשת יותר השייכות של פרשת זכור עם פורים.

29) ראה "היום יום" כז טבת. כט אד"ש.
 26) כז אלול. — וראה גם תו"מ חס"ז ס"ע 63.
 וש"נ.

30) חסר קצת (המור"ל).

25) בשלח יז, ח.

26) ס"פ תצא.

27) יתרו כ, ב.

28) רפ"כ.

והענין בזה:

בנוגע לקריאת פרשת זכור לפני פורים איתא בגמרא³¹ "דלא תיקדום עשי' לזכירה", ולכן הסדר הוא שמקדימים ה"זכירה" — הקריאה ד"זכור את אשר עשה לך עמלק", ל"עשי" — מפלת המן (מזרעו של עמלק) בפורים, וכמ"ש³² "והימים האלה נזכרים ונעשים": תחילה "נזכרים" ואח"כ "נעשים".

[וענין זה קשור גם עם ההפטרה דפרשת זכור, שבה מסופר אודות הציווי של שאול להרוג את אגג — כי, מרדכי הי' מזרעו של שאול, והמן הי' מזרעו של אגג].

ועפ"ז מובנת המעלה שבקביעות שנה זו שקריאת פרשת זכור היא בי"ג אדר — כי, בי"ג אדר הי' הענין ד"נקהלו היהודים גו' לשלוח יד במבקשי רעתם"³³, וא"כ, כשקורין ביום זה פרשת זכור, אזי העשי' היא תיכף ומיד לאחרי הזכירה ("נזכרים ונעשים") — בו ביום.

ו. וע"פ הידוע פירוש האריז"ל³⁴ בפסוק "והימים האלה נזכרים ונעשים", שעי"ז ש"נזכרים" כדבעי בכל שנה ושנה, אזי חוזרים ו"נעשים" אותם הענינים שהיו בפעם הראשונה,

— וזהו גם תוכן פירוש הבעש"ט³⁵ במארו"ל³⁶ "הקורא את המגילה למפרע לא יצא", שאם קורא את המגילה כמאורע שאירע "למפרע", לפני ריבוי שנים, אזי לא יצא, כיון שקריאת המגילה צריכה להיות באופן שזהו ענין שנוגע עכשיו, באופן ד"נזכרים ונעשים"³⁷ — הרי מובן, שבכל שנה ושנה בי"ג אדר, נמשך עוד הפעם הכח על הענין ד"נקהלו היהודים וגו'".

והענין בזה:

"נקהלו היהודים" — מדגיש את העמידה בתנועה של מס"נ, כפי שביאר כ"ק מו"ח אדמו"ר כמ"פ³⁸ הטעם שבכל מגילת אסתר נקראים בני"ב בשם "יהודים" דוקא, שזהו בגלל שעמדו במס"נ — שזהו הענין ד"יהודי", כמארו"ל³⁹ "כל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי", וכמ"ש

35) ראה כש"ט בהוספות ס"ק. וש"נ.

36) מגילה יז, א.

37) ראה גם תו"מ ח"ע ע' 88. וש"נ.

38) ראה סה"ש תשא' ע' 73. תש"ג ע'

45. תש"ה ע' 71. ועוד.

39) שם יג, רע"א.

31) מגילה ל, א. וראה ירושלמי שם פ"ג

סה"ד.

32) אסתר ט, כח.

33) שם, ב.

34) ראה רמ"ז בס' תיקון שובבים. הובא

ונת' בס' לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.

רבינו הזקן בתורה אור⁴⁰ שבמשך כל השנה כולה לא עלתה מחשבת חוץ ח"ו בלב אחד מהם, ועיי"ז הי' הנצחון ב"ג אדר — ש"ביום אשר שברו אויבי היהודים לשלוט בהם", אזי "ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם"⁴¹.

ומזה נמשך הכח בכל שנה ושנה, שכאשר יהודי מחליט שלא להתפעל מהגזירות על יהודים ומההתנגדות על תומ"צ, ועומד בתוקף בתנועה של מס"נ באופן ד"נקהלו ועמוד על נפשם"⁴² — אזי נעשה מיד (באותו יום) נצחון גמור, שלא זו בלבד שמתבטלים הגזירות וההתנגדות על תומ"צ, אלא אדרבה, שנעשה תוספת חיזוק, כמו שהי' בימי הפורים: "וקבל היהודים את אשר החלו לעשות"⁴³, "קיימו מה שקבלו כבר"⁴⁴ במ"ת, שאז הי' רק באופן ד"החלו לעשות".

ז. ויש להוסיף ולבאר בנוגע לענין הביזה שמודגש במגילה — הן בנוגע לגזירה על היהודים: "ושללם לכוז"⁴⁵, והן בנוגע לנצחונם של היהודים: "ובביזה לא שלחו את ידם"⁴⁶ — דלכאורה אינו מובן⁴⁷:

כשמדובר אודות גזירה "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד"⁴⁸ — מה מקום להדגיש שהגזירה היתה גם על ממונם, "ושללם לכוז"?!

וכן לאידך גיסא: מה נוגע להדגיש בכל פעם ופעם שמדובר אודות נצחונם של היהודים, ש"בביזה לא שלחו את ידם"?

וכיון שחייבים לשמוע את כל המגילה, מבלי להחסיר אפילו תיבה אחת⁴⁹ — הרי מובן שגם ההדגשה "ושללם לכוז" "ובביזה לא שלחו את ידם" הו"ע עיקרי שיש ללמוד מהמגילה.

ח. אך הענין הוא, שכאן רואים את החילוק שבין יהודי לגוי, להבדיל:

כאשר יהודי עומד בתנועה של "נקהלו ועמוד על נפשם", בהרגישו שזהו ענין שנוגע ל"נפשם" של יהודים, הנה אפילו כשיש אפשרות ליקח

47) כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר, שמצד טעמים בלתי מובנים לא מתעכבים על זה.

48) שם ג, יג.

49) ראה מג"א או"ח סתר"צ סקט"ו.

וראה גם נטעי גבריאל הל' פורים רפמ"ד. וש"נ.

40) מג"א צז, א. צט, ב. קכ, ד.

41) אסתר ט, א.

42) שם, טז.

43) שם, כג.

44) שבת פח, א.

45) שם ג, יג, ח, יא.

46) שם ט, יו"ד. טו. טז.

ביזה, ששייכת אליו ע"פ דין [כדמוכח בחומש⁵⁰ שביזה שייכת למנצח במלחמה — אפילו גוים, ועאכו"כ אצל בני"ן] — הנה "בביזה לא שלחו את ידם", כיון שנמצא במעמד ומצב שנוגע לו הענין ד"עמוד על נפשם" בלבד.

והענין בזה:

בנוגע לענין הביזה שיכולה להיות שייכת לבני"ן — הרי בתורה גופא ישנו איסור של "בל תשחית"⁵¹, ו"התורה חסה על ממונם של ישראל"⁵², ובפרט ע"פ תורת הבעש"ט⁵³ בפירוש מארז"ל זה, שענין זה נוגע גם להרוחניות של בני"ן. וכמובן גם בפשטות, שכאשר יש ליהודי עוד כסף, אזי נותן יותר צדקה וכו'. וכיון שכן, היו בני"ן צריכים לקחת את הביזה, ולהשתמש בזה עבור עניני תומ"צ.

ואעפ"כ, כיון שהיו במעמד ומצב ד"נקהלו ועמוד על נפשם", שזהו ענין שנוגע לעצם הנפש — לא היו שייכים לענין אחר, גם לא לענין של ביזה כפי ששייכת לרוחניות כו'.

[וע"ד שמצינו בנוגע לק"ש ותפלה, שלא ירמוז בעיניו וכו'⁵⁴, כיון שנמצא במעמד ומצב ד"עבדא קמי' מרי"⁵⁵, שמתבטל ממציאותו ("אויס מציאות") לגמרי⁵⁶. — אמנם גם אז צריך לשמוע "קול ילד בוכה" (כמדובר פעם בארוכה⁵⁷), אלא שזהו רק לאחרי שיש כבר המציאות של ילד בוכה, אבל הוא לא צריך ללכת לחפש אם יש ילד בוכה, כיון שנמצא במעמד ומצב של ביטול במציאות].

ויש להביא דוגמא לדבר — בדקות דדקות — בנוגע לענין המופתים⁵⁸, כידוע מה שאמר רבינו הזקן "אתי היתה ושלחתי"⁵⁹, שכן, בהיותו אצל רבו המגיד⁶⁰ [שהשנה היא שנת המאתיים להסתלקותו] התגלגלו "מופתים" מתחת לספסל, אלא שאף אחד לא התכוּפף כדי להרימם... אע"פ שזהו ענין של נס, מלשון הרמה, כמו "ארים נסי על

55) שבת יו"ד, רע"א. וראה שו"ע אדה"ז שם סוסצ"ה.

56) ראה גם לעיל ע' 198. וש"נ.

57) ראה גם תו"מ חנ"ח ריש ע' 350. וש"נ.

58) ראה גם תו"מ חנ"ו ס"ע 162. וש"נ.

59) ראה תו"מ — רשימת היומן ע' שכא. וש"נ.

60) ראה גם תו"מ חמ"א ע' 218 הערה 26. וש"נ.

50) ראה לך לך יד, יא. וישלח לך, כט. מטות לא, ט. וראה גם פרש"י בשלח טו, כב.

51) פ' שופטים כ, יט. רמב"ם הל' מלכים פ"ו ה"ח ואילך. שו"ע אדה"ז חו"מ הל' שמירת גו"נ ובל תשחית. וראה לקו"ש חכ"א ע' 80 הערה 35.

52) ר"ה כז, א. וש"נ.

53) כש"ט סרי"ח. צוואת הריב"ש סק"ט.

54) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סס"ג ס"ז. וש"נ.

ההרים"61, שפועל הרמה בענין הטבע, ומראה שהטבע עצמו הוא באמת למעלה מהטבע, שעל ידו עושים דירה בתחתונים62, ומגלים הלמעלה מהטבע בטבע.

ועד"ז בנוגע לענין הביזה, שלמרות שייכותה לענינים רוחניים כו', הנה "בביזה לא שלחו את ידם", מצד ההרגש ד"עמוד על נפשם"63.

ויש להוסיף בכיאוור דיוק הלשון "בביזה לא שלחו את ידם" (ולא נאמר שלא לקחו ביזה וכיו"ב) — שכוונת הכתוב להדגיש שלא זו בלבד שמחשבתם לא היתה על ענין הביזה [וע"ד הידוע64 בפירוש הכתוב65 "יגיע כפיך כי תאכל", שהגיעה בעניני פרנסה צריכה להיות בידים בלבד, "יגיע כפיך", אבל הראש צ"ל מונח בעניני קדושה כו'], אלא יתירה מזה, שהענין ד"עמוד על נפשם" חדר גם את כל אברי גופם, כולל גם הידים, ש"בביזה לא שלחו (אפילו) את ידם".

וכל זה — בגלל ש"נקהלו היהודים", "איש יהודי"66, כדאיתא במדרש67: "אל תקרי יהודי אלא יחידי", "לפי שייחד שמו של הקב"ה כנגד כל באי עולם", בדוגמת אברהם אבינו68; וכאשר מאיר בחי' היחידה, אזי נרגש שישנה מציאותו של הקב"ה — "אין עוד מלבדו"69, והסדר בזה — שתחילה מאיר היחוד בשכלו, ואח"כ נמשך וחודר ברמ"ח אבריו, עד שנעשים בבחי' רמ"ח פיקודין דמלכא70 כביכול.

משא"כ אצל גוים, להבדיל, הנה העיקר אצלם הוא "ושללם לבוז". — המן טען אמנם לאחשורוש "ישנו עם אחד וגו'"71, כפי שמפרש במדרש72 כל פרטי הטענות שנרמזו בכל תיבה, אבל, כל זה הי' "תואנה" בלבד, ואילו העיקר אצלו הי' "ושללם לבוז"; התכלית האחרונה היא — ליטול מבנ"י את הכסף שברשותם!

ונמצא, שב"ג אדר נפגשים שתי שיטות בהשקפת עולם: שיטה אחת שטוענת "ושללם לבוז", ושיטה שני' ש"בביזה לא שלחו את ידם",

65 תהלים קכח, ב.

66 אסתר ב, ה.

67 אסתר"ר פ"ו, ב.

68 ראה ב"ר ספמ"ב.

69 ואתחנן ד, לה.

70 ראה תקו"ז ת"ל (עד, סע"א).

71 אסתר ג, ח.

72 אסתר"ר פ"ז, יב.

61 ע"פ ישעי' מט, כב. וראה סהמ"צ

להצ"צ עג, א. ובכ"מ.

62 ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז.

ב"ר ספ"ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו.

ובכ"מ.

63 לשלימות הענין — ראה שיחת ש"פ

צו ס"ח (לקמן ע' 299 ואילך).

64 ראה לקו"ת שלח מב, ד. חוקת סו, ג.

ובכ"מ.

שזהו החילוק בין גוי ליהודי, שגוי, גם בשעה שמדבר בעניני שכל וכו', הנה בפנימיות חושב אודות "שללם לבוז", משא"כ יהודי, גם בשעה שעוסק במסחר כו', ואפילו בשעה שמדבר דברים בטלים, הנה בפנימיות הרי הוא במעמד ומצב ד"עמוד על נפשם", כך, שלא נוגע לו עניני פרנסה וכו', אלא רק ההתקשרות עם הקב"ה.

ט. וההוראה מזה:

יש כאלו שחושבים שיש מקום לשמוע טענות הגוים שאומרים ענינים שהם היפך תורת ה', בחשבם, שכיון שתורה היא חכמה, הרי גם אצל הגוים יש חכמה⁷³; יש שיטה כזו ויש גם שיטה אחרת, ולכן יש לערוך "דו-שיח" ("דייאָלאָג") ולבחון אולי יש אצלם קורטוב של אמת. ועל זה באה ההוראה מסיפור המגילה — שצריך לדעת שאצלם לא נוגע שום "חקירה" או "פילוסופיא" וכו'; הם חושבים רק דבר אחד — "ושללם לבוז", הם רוצים את הפרוטה (ויותר מזה...) שנמצאת ברשותו של היהודי.

וכיון שכן, אין הגיון כלל לערוך "דו-שיח" ("דייאָלאָג") ולהכנס לויכוח עמהם⁷⁴ — כי, אפילו אם יוכיחו להם בסברות הכי פשוטות (כשם ששתים ועוד שתיים הם ארבע), עדיין יארו בשלהם, כיון שכל כוונתם אינה אלא להשיג את ממונם של בני".

ולאידך גיסא, גם כשבא יהודי וטוען שבעניני העולם רואה ענינים של ביזה כו', משא"כ אם יתעסק רק בעניני תומ"צ כו' — הנה בהיותו במעמד ומצב ד"נקהלו ועמוד על נפשם", שמאיר אצלו עצם הנפש, אזי "בביזה לא שלחו את ידם", כיון שעומד למעלה מכל ענין הביזה כו'.

י. אמנם, אין זה באופן שיהודי נשאר במעמד ומצב שחסר אצלו בגשמיות כו', אלא יש אצלו גם ענין של עשירות כו' — כפי שהי' בימי הפורים:

לאחרי ש"נקהלו ועמוד על נפשם" ב"ג אדר — היו "ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים"⁷⁵,

ועד ש"מרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה גו"⁷⁶, ו"ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר"⁷⁷, כדרשת

76) שם ח, טו.

73) ראה איכ"ר פ"ב, יג.

77) שם, טז.

74) ראה גם תר"מ חס"ג ע' 152. וש"נ.

75) שם ט, כב.

הגמרא⁷⁸: "אורה זו תורה כו' שמחה זה יו"ט כו' ששון זו מילה כו' ויקר אלו תפילין", וכן אורה ושמחה וששון ויקר כפשוטם, שהרי "אין מקרא יוצא מידי פשוטו"⁷⁹,

וכפי שמסיימים⁸⁰: "כן תהי' לנו".

* * *

יא. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק.

* * *

יב. הביאור בנוגע לפירוש רש"י על הפסוק⁸¹ "אדם כי יקריב מכם", "כשיקריב, בקרבנות נדבה דיבר הענין",

— הטעם שהתורה מתחילה בקרבנות נדבה (אף שלכאורה יש להתחיל בקרבנות חובה⁸²), בפנימיות הענינים⁸³, לפי שהנקודה העיקרית של כל הקרבנות היא נדיבות הלב של מקריב הקרבן, כמארז"ל⁸⁴ "אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון לבו לשמים"⁸⁵. וזהו גם מ"ש "אדם", "מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל, שהכל הי' שלו"⁸⁶, שקרבן זה הי' קודם החטא, ולכן הוא קרבן נדבה —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס⁸⁷ בלקו"ש ח"ז ע' 12 ואילך.

יג. המשך הביאור בענין "זה יתנו", "כזה יתנו" — נכלל בשיחת

ש"פ ויקהל הערה 18⁸⁸.

(תניא אגה"ת פ"ב) — כי, אם נאמר שעולה היא רק דורון ולא כפרה, אזי נשאר הקושיא למה לא התחילה התורה בקרבנות חובה, ויתירה מזה: כיון שהדורון בא לאחרי שריצה הפרקליט, יש להקדים חטאת לעולה.

(83) הביאור בפשטות הכתובים — ראה שיחת ש"פ ויקרא וצו דאשתקד (נדפס בלקו"ש שבפנים).

(84) מנחות בסופה. הובא בפרש"י פרשתנו שם, יז.

(85) כפי שכבר נדפס משנת בזה — בלקו"ש השבועי (ולאח"ז בלקו"ש ח"ב ע' 10 ואילך).

(86) נתבאר בשיחת ש"פ ויקרא דאשתקד ס"כ (תו"מ חס"ז ע' 434 ואילך. וש"נ).

(87) בשילוב שיחת ש"פ ויקרא וצו הנ"ל. (88) לעיל ע' 198.

(78) מגילה טז, ב.

(79) שבת סג, א. וש"נ.

(80) נוסח "הבדלה".

(81) פרשתנו א, ב.

(82) ולהעיר, שקרבן עולה קשור גם עם חובה, כפרש"י על הפסוק (שם, ד) "ונרצה לו לכפר עליו", ש"מרצה .. על עשה ועל לאו שניתק לעשה", והיינו, שלשיטת רש"י בפירושו על התורה, עולה היא גם ענין של כפרה כפשוטה — ולא רק "דורון" שבא לאחרי ש"ריצה הפרקליט" (זבחים ז, ב), "כאדם שסרח במלך ופיסו ע"י פרקליטין ומחל לו, אעפ"כ שולח דורון ומנחה לפניו שיתרצה לו לראות פני המלך", ומ"ש "ונרצה לו לכפר עליו", ש"אין זו כפרת נפשו, אלא לכפר לפני ה' להיות נחת רוח לקונו", "שיהי' .. מרוצה וחביב לפניו ית' כקודם החטא"

יד. בהערות על הזהר דפרשת השבוע, מבאר אאמו"ר⁸⁹ מאמר הזהר⁹⁰ "זכאין אינון ישראל דבכל אתר דאשתכחו קב"ה אשתכח עמהון וקב"ה אשתכח ביניהון ומתפאר בהו":

"הכפל אשתכח עמהון אשתכח ביניהון, והשינוי עמהון ביניהון, י"ל אשתכח עמהון בבחי' מקיף, אשתכח ביניהון בבחי' פנימי .. בבחי' מקיף מצד חסד, כי וימינו תחבקני⁹¹, בבחי' פנימי מצד גבורה, כי מצד גבורה הוא התלבשות בפנימיות .. ומתפאר בהו בישראל, ת"ת .. והיינו כל הג' קוין חג"ת".

וממשיך לבאר המשך מאמר הזהר, "ולא עוד אלא דישראל אשלים מהימנותא בארעא" — ש"הוא מל' הנקראת אמונה, בארעא דוקא, כי מל' היא ארץ .. אשלים דוקא, כמו אנכי שלומי אמוני ישראל⁹², שקאי על מל' שהיא המשלמת את הג' קוין⁹³, ג' רגלי המרכבה, ומל' היא הרגל הרביעי".

ועדיין צריך להבין:

מאמר הזהר הנ"ל הוא על הפסוק⁹⁴ "מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה הקצר קצרה ידי מפדות". ובא בהמשך למ"ש בפרשתנו⁹⁵ "ויקרא אל משה" — "קראתי", דכיון ש"בכל אתר דאשתכחו (ישראל) קב"ה אשתכח עמהון", נמצא, שישנו תמיד הענין ד"באתי" ו"קראתי", ועל זה היא הטענה מדוע "אין איש" ו"אין עונה".

אך עפ"ז צריך להבין: מדוע הובא גם סיום הפסוק "הקצר קצרה ידי מפדות", דלכאורה, לא זו בלבד שאינו נוגע כאן, אלא אדרבה — שהרי משמעותו ש"הקצר קצרה ידי מפדות" היא סיבת הטענה "מדוע גוי' אין איש" ("וכי אין בי תועלת וכי קצרה ידי מלפדות אתכם"⁹⁶), כלומר, כיון שבידי לפדות אתכם הייתם צריכים להענות לקריאתי; ואילו לפירוש הזהר הטענה היא — שמצד הענין ד"באתי" ו"קראתי" כשלעצמו הי' צ"ל "איש .. עונה", ולא רק בגלל שבידי לפדות אתכם? ו[להעיר, שבפסוק עצמו אין מקום לשאלה, כיון שיש "שבעים

93 נזכר גם שהמלכות משלמת את מנין עשר הספירות (ראה מק"מ לזח"ג קפ, ב. הובא באוה"ת נ"ך עה"פ (ע' מו)).

94 ישעי' נ, ב.

95 א, א.

96 מצויד עה"פ.

89 לקוטי לוי"צ לזח"ג ע' קע. וראה גם שיחת ש"פ ויקרא הנ"ל סכ"א ואילך (תו"מ שם ע' 435 ואילך).

90 זח"ג ד, ב.

91 שה"ש ב, ו, ח, ג.

92 שמואל"ב כ, יט.

פנים לתורה"⁹⁷, ולפי כמה פירושים קשורה הטענה "מדוע באתי ואין איש" עם זה ש"הקצר קצרה גו"; אלא שלפי פירוש הזהר, נשאלת השאלה מהו הקשר וההמשך ד"הקצר קצרה גו" עם הטענה "מדוע באתי ואין איש", שבגלל זה הובא בזהר גם סיום הפסוק].

טו. והביאור בזה:

במאמר הזהר מדובר אודות זמן הגלות — "כד ישראל לא אשתלימו לתתא בעובדיהו ואתחייבו גלותא כו"⁹⁸, שאין זה כמו בזמן שביהמ"ק הי' קיים שאלקות הי' בגלוי באופן שנגרש אצל בני, כמארז"ל "עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש"⁹⁸, ו"כדרך שבא לראות כך בא ליראות"⁹⁹, אלא זהו מעמד ומצב של העלם והסתר, כמ"ש¹⁰⁰ "אותותינו לא ראינו גו", והיינו, שאע"פ שיש נסים, מ"מ, "בעל הנס אינו מכיר בנסו"¹⁰¹, כיון שאלקות הוא בהעלם. — הוא אמנם יודע ומבין ש"קוב"ה אשתכח בנייהו", וכמ"ש¹⁰² "השוכן אתם בתוך טומאותם", אבל, כיון שאין זה בגילוי, אינו מרגיש זאת.

וכיון שכן, מהי הטענה "מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה" — בה בשעה שהענין ד"באתי" ו"קראתי" הוא בהעלם והסתר, היינו, שבנ"י לא רואים ביאתו ולא שומעים קריאתו של הקב"ה?

ולכן הובא גם המשך הפסוק "הקצר קצרה ידי מפרות" (בתמי') — שמזה מובן שמצד הקב"ה יכול וצריך להיות מעמד ומצב של גאולה, ומה שנמצאים במעמד ומצב של העלם והסתר הגלות, הרי זה רק מצדו, שאינו פונה אל הקב"ה, והוא יודע בעצמו שברגע שיפנה להקב"ה, ע"י עבודת התפלה, אזי יוציאו הקב"ה מהגלות, ועל זה היא הטענה "מדוע באתי ואין איש וגו'".

טז. וכאן המקום להזכיר עוד הפעם — עכ"פ בקיצור — אודות הדבר המבהיל, שיש שרוצים לומר על גוי שהוא יהודי, ולא רק בדיבור, אלא גם במעשה — לרשום אותו בתור יהודי.

הוא רק שילם 25 דולר עבור תעודה שהוא יהודי, או ש"הסכים" שיפטרו אותו ממסים למשך חצי שנה; ובגלל זה רוצים לרשום אותו בתור יהודי — לא רק "ישראל", אלא "יהודי" דוקא, שזהו שם שמורה על הכפירה בע"ז (כנ"ל ס"ו), ועד ש"איש יהודי" פירושו "איש יחידי",

(100) תהלים עד, ט.

(101) נדה לא, א.

(102) אחרי טז, טז.

(97) במדב"ר פי"ג, טז. ובכ"מ.

(98) אבות פ"ה מ"ה.

(99) חגיגה ב, א. וש"נ.

שמייחד את שמו של הקב"ה בעולם (כנ"ל ס"ח), ומשלים את המרכבה העליונה ועשר ספירות העליונות, וכל זה רוצים לומר על גוי!
יש לו אמנם כל המעלות של בן אדם, ועד לבן נח שמקיים שבע מצוות בני נח, שנחשב מחסידי אומות העולם¹⁰³, אבל מה לו ולמרכבה העליונה? ...!

יז. וכאן רואים עד כמה החושך הוא כפול ומכופל:

בתחילה הכריזו שחוק זה הוא "הישג דתי"... ורק לאחרי לחץ של שנתיים אמרו שזהו "הישג", אלא שיש בו פגימה.

זאת ועוד:

לפני כמה חדשים הכריזו שאם לא יתוקן חוק "מיהו יהודי", לא ימשיכו לשבת בממשלה (אם ירצו להכניס אותם...). אך לאחרונה אמרו בפירוש להיפך — שלמרות שהיתה הצבעה, והרוב הצביע שלא להשאר בפנים, הכריזו פלוני שההצבעה היא לשם ה"ענין" כו', אבל בנוגע לפועל ישארו לשבת על הכסא!

[וכמדובר כמ"פ¹⁰⁴ שקודם האסיפה מודיעים למתאספים שכבר נתקבלה החלטה באופן כך וכך, ועכשיו צריכה רק להתקיים אסיפה רשמית, שבה יכול כל אחד לדבר ככל העולה על רוחו, אבל עליו לדעת שבנוגע לפועל תהי' ההחלטה כך וכך].

השאלה היא רק — אם יתנו לו כסא... וענין זה תלוי בכך אם יהי' לו מה "למכור", שהרי כבר לא נשאר מה למכור: תורה — מכרו כבר, כמדובר כמ"פ בנוגע לענין הרבנות; קיום עם ישראל — מכרו כבר ע"י הענין של "מיהו יהודי"; הדבר היחידי שנשאר הוא בנוגע להקב"ה, וגם על זה מנהלים כבר משא ומתן... ואין כאן המקום לדבר על זה.

ומובן מאליו מדת הכבוד שרוחשים לאותם ארבעה-חמשה אנשים — ע"ד ש"סהדי שקרי אאוגרייהו זילי" (השוכרים אותם מבזים אותם וקלים הם בעיניו)¹⁰⁵ — בה בשעה שיודעים שהם מוכנים לוותר על הכל, ובלבד שלא לרדת מהכסא... וכל ענינם הוא רק לרצות את אדוניהם, שיתנו להם להמשיך לשבת על הכסאות!

ועד כדי כך, שחושבים על רעיונות כאלו שאפילו אדוניהם לא העלו כלל על דעתם — כפי שאירע לפני שבועות אחדים, שה"עבדים"

(103) ראה רמב"ם הל' מלכים ספ"ח. וש"נ.

(104) ראה גם תו"מ חס"ח ס"ע 233. (105) סנהדרין כט, א (ובפרש"י).

של אותם ארבעה-חמשה אנשים, העלו הצעה בנוגע לגיוס בחורי-ישיבה לצבא¹⁰⁶, שכן, בידעם שזהו רצונם של אותם ארבעה-חמשה אנשים, חטפו והעלו הצעה הנ"ל כדי לשאת חן בעיניהם, כך, שיוכלו להשאיר עבדים אצלם, ולא ימנו עבדים אחרים במקומם!...

והרי זה ע"ד מ"ש בגמרא¹⁰⁷ "שותא דינוקא או בשוקא או דאבוה או דאימי" — דלכאורה, למה זקוקים ל"שותא דינוקא", בה בשעה שיכולים לשמוע זאת מהאב והאם עצמם? — אך ההסברה בזה היא בפשטות — שהאב והאם, כיון שיש להם שכל, אינם רוצים שידעו מה שנעשה אצלם, ולכן מעלימים זאת, אבל הילדים שאין להם שכל להעלים את הדברים, מגלים את כל האמת...

ועד"ז בנדר"ד: אותם ארבעה-חמשה אנשים רצו בינתיים להעלים זאת, בהמתנים להזדמנות המתאימה להעלות הצעה זו, אבל באו שכיריהם ולקיטיהם — שאין להם שכל — וגילו את קלונם ברבים! וכיון שהוצרכו ליתן הסברה על הצעה זו, אמרו, שזה ענין הקשור עם בטחון הארץ.

ובכן: שר הבטחון וחברי הממשלה מכירים בצורך בבטחון הארץ, ואעפ"כ הכריזו שאין לפגוע בבחורי הישיבות — "אל תגעו במשיחי"¹⁰⁸; ודוקא אלו שמדברים בשם תורת ישראל, בשם הדת כו' — הם אלו שמציעים לנתק את בחורי הישיבות מלימוד התורה!

וכאשר נתעורר רעש גדול: היתכן וכו' — הנה כיון שיש להם קורטוב של אמת, אמרו, שאין להעלות הצעה זו, שיכולה לפגוע בדמותה של המפלגה... — הם לא שללו את ההצעה עצמה, כיון שהם סבורים שצריך לקחת את הבחורים לצבא, אלא בגלל שמתכוננים ל"בחירות", ומתייראים שמאורע זה יגרום להם לאבד "קולות", לכן אמרו שלטובת דמות המפלגה אין זה הזמן המתאים להצעה זו!...

יח. ולאחרי כל זה הולכים ומכריזים שזוהי "אתחלתא דגאולה"! אוי ואבוי ל"אתחלתא דגאולה" שלהם¹⁰⁹ — במעמד ומצב שכל גוי שרוצה יכול להכנס לארץ ישראל ללא הגבלות כלל, ורושמים אותו בתור יהודי עם כל הזכויות כו' — אם הוא רק מביא "פתק" שהוא יהודי, גם אם הפתק נרשם לא רק ע"י רפורמי או קונסרבטיבי, אלא אפילו ע"י גוי!...

(108) תהלים קה, טו.

(106) ראה גם לעיל ע' 205.

(109) ראה גם תו"מ ח"ע ע' 191. וש"נ.

(107) סוכה בסופה.

— רוצים להטעות שמדובר אודות מחלוקת עם רפורמים וקונסרבטיבים. ובכן: אפילו אם הי' כן באמת, הרי אין זה ענין של מחלוקת והיפך האחדות, כיון ש"לא תאמרו קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר"¹¹⁰; אבל האמת היא, שאין זה קשור כלל לרפורמים וקונסרבטיבים, שכן, ה"חוק" אינו קובע הגבלות מי צריך לחתום על הפתק, כך, שגם כאשר גוי, נוצרי או מוסלמי, או פסיכולוג כו', יכתוב שע"פ הבנתו במצבו של פלוני מתנהג הוא כיהודי — חייב הפקיד (בתור שלוחו של שר הפנים) לרשום אותו בתור יהודי!

ויתכן שאכן ישנם גוים שרושמים גוים בתור יהודים; למה לומר שיהודי עושה חורבן בעם ישראל?! — מוטב לומר שגוי עושה זאת! פלוני שיושב בקליפורניא ורושם גוים בתור יהודים, הוא בעצמו גוי, אלא בכדי שלא יתפסו זאת, הרי הוא מעלים את הדבר, ויתכן גם שאינו מעלים זאת כלל!

ואח"כ בא הגוי לארץ ישראל, ונותנים לו דירה בחנם, ומעניקים לו 25.000 דולר — מכספים שתרמו יהודים בזמן של עת רצון, בעמדם בתנועה של "מרכבה" להקב"ה¹¹¹, ובכספים אלו מכניסים לארץ ישראל גוי שהוא שונא ישראל!...

וכבר הי' לעולמים¹¹² — כפי שהתפרסם לאחרונה בעיתונים — שישנו גוי שהי' נאצי, וגם עכשיו הוא נאצי, ואעפ"כ נהנה גם הוא מ"חוק השבות"!

וכן התפרסם עוד דבר שנוגע יותר לענין של "מיהו יהודי" — שישנו מיסיונר (ששמו גולדברג) שאמו גוי', אבל בגלל שאביו יהודי, רשמו אותו בא"י בתור יהודי, ובהיותו בא"י ממשיך בעבודתו בתור מיסיונר!

וממקרים אלו שידועים אודותם מובן שיש עוד עשרות ומאות (הלואי לא אלפים) מקרים כאלו, אלא שלא מניחים לכתוב על זה בעיתונים, כיון שזה יכול לפגוע באותם הארבעה-חמשה אנשים שרוצים להמשיך לתת להם "כסאות",

— למרות נסיון העבר ("רעקארד") שלהם בנוגע ל"מכירת" התורה ועם ישראל, וכאמור, שכבר מנהלים משא-ומתן בנוגע לאמונה

(110) ישע"י ח, יב. וראה סנהדרין כו, א. ריש ע' 127. ע' 299.

(111) ראה גם תו"מ חס"ה ע' 87. חס"ו ע' 112) ראה גם תו"מ חס"ו ע' 359.

222. ע' 359. חס"ז ע' 26. ריש ע' 441. ח"ע

פשוטה בהקב"ה (כנ"ל), אלא שמלבישים זאת בקדושה, באמרם, שאין זה ממש עבודה-זרה, ולאידך, הרי זה מצב שאין יד ישראל תקיפה, וזה יכול לפגוע בישיבות (פתאום הם דואגים לטובת הישיבות, לאחרי שרצו לנתק בחורים מלימוד התורה...) —

אלא שבמקרים הנ"ל הי' הדבר בולט ביותר, ולכן נתגלו הדברים ע"י העיתונאים.

יט. ונסיים במאמר הזהר בפרשת השבוע הנ"ל, שהקב"ה אומר "הקצר קצרה ידי מפדות", שלכן מוציא הקב"ה את בני" מהגלות, ומה שנוגע יותר — לא כ"כ היציאה מהגלות בין הגוים שמבחוץ, אלא בעיקר היציאה מהגלות אצל ה"אל זר אשר בקרבך"¹¹³, שנמצאים בגלות אצל יצרם הרע,

ובאופן ד"פדה בשלום נפשי"¹¹⁴ — באיזה אופן שיהי', אפילו אם זה היפך רצונם, כיון שזהו ענין שנוגע לקיום עם ישראל.

ועי"ז יוציא הקב"ה מהגלות את כל עם ישראל, יחד עם הגרים שנתגיירו כהלכה, ויביא אותם אל הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז יהיו גם הגוים כדבעי, כמ"ש¹¹⁵ "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה גו' לעבדו שכם אחד", בקרוב ממש.

* * *

כ. כאן המקום — כיון שמפקחין על צרכי ציבור בשבת¹¹⁶ — להזכיר עוד הפעם¹¹⁷ אודות הענין ד"משלוח מנות ומתנות לאביונים" ביום הפורים (שבקביעות שנה זו חל מיד לאחרי השבת).

וכיון שמכמה סיבות נחלש קיום מצוות אלו — חייב כל אחד להשתדל שריבוי הכי גדול של יהודים יקיימו מצוות אלו, ולכל לראש — ע"י הוראת דוגמא חי' בקיום מצוות אלו בחיות גדול, ועי"ז פועלים בדרך ממילא גם על הזולת וכל הסביבה, שגם הם יקיימו מצות "משלוח מנות", ובמיוחד "מתנות לאביונים", שעל זה כותב הרמב"ם¹¹⁸ ענין נפלא — ש"דומה לשכינה".

(116) ראה שו"ע אדה"ז אר"ח סש"ר סי"ב.

רש"י.

(113) ראה שבת קה, ב.

(114) תהלים נה, יט.

(117) ראה גם לעיל ע' 211. וש"נ.

(115) צפני' ג, ט. וראה רמב"ם שם

(118) רמב"ם הלי' מגילה פ"ב הי"ז.

ספ"א.

ומגאולת פורים נבוא — באופן ד"מיסמך גאולה לגאולה" ¹¹⁹ —
לגאולת פסח, ו"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" ¹²⁰, בקרוב
ממש.

---

(120) מיכה ז, טו.

---

(119) מגילה ו, סע"ב ובפרש"י.